

Scherpere eisen aan strafadvocaten

Vanuit de wetgever en de Orde van Advocaten worden nadere eisen opgelegd aan strafadvocaten. Sedert 1 juli 2014 kunnen alleen advocaten die aan bepaalde opleidingseisen voldoen op toevoegingsbasis benadeelde partijen in het strafproces bijstaan. Eerder zijn al opleidingseisen gesteld aan advocaten die minderjarige verdachten (op toevoegingsbasis) bij willen staan. Momenteel onderzoekt de Orde de mogelijkheden om te komen tot het instellen van een soort cassatiebalie, zoals ook in het civiele recht al is geschied. Of over een aantal jaar voldoende advocaten te vinden zijn die in cassatie benadeelde partijen in strafzaken tegen minderjarigen op toevoegingsbasis zullen kunnen bijstaan, is afwachten.

Ook vanuit de Hoge Raad worden extra eisen gesteld aan advocaten. Zo is de Hoge Raad in cassatie in feite niet meer bereid ambtshalve in te grijpen of cassatiemiddelen welwillend uit te leggen. Berucht is het geval waarin ten aanzien van de afwijzing van een verzoek om getuigen te horen alleen geklaagd is over de begrijpelijkheid van de afwijzing en niet over de (onjuiste) maatstaf die het hof daarbij heeft gehanteerd en waarin de Hoge Raad van mening was dat de afwijzing niet onbegrijpelijk was, zodat de uitspraak van het hof in stand bleef.

Vrij recent heeft de Hoge Raad advocaten in de procedure in hoger beroep in feite belast met een taak die eerder gezien werd als behorende tot de verantwoordelijkheid van de zittingsrechter. Indien in hoger beroep het hof bijvoorbeeld een vergissing begaat bij het toepassen van de juiste maatstaf bij het afwijzen van een verzoek een getuige te horen, dan zal in cassatie daar vruchteloos over geklaagd worden indien de verdediging in de appelprocedure het hof niet eerder op die vergissing heeft gewezen. Voorts zal de advocaat, indien een door de verdediging opgegeven en door het Openbaar Ministerie opgeroepen getuige niet ter zitting verschijnt, ter terechtzitting opnieuw en gemotiveerd het verzoek moeten doen de betreffende getuige hernieuwd op te roepen. Indien in eerste aanleg of in hoger beroep de verdediging getuigen wenst te horen ter onderbouwing van een beroep op een vormverzuim als bedoeld in artikel 359a Sv dan zal de verdediging ook 'duidelijk en gemotiveerd' moeten aangeven tot welk rechtsgevolg (niet-ontvankelijkheid, bewijsuitsluiting of strafverlaging) dit dient te leiden. De Hoge Raad geeft daarbij wel eerlijk aan, dat indien het vormverzuim waarover de opgegeven getuigen zouden kunnen verklaren, niet kan leiden tot één van de in artikel 359a Sv omschreven rechtsgevolgen, afwijzing van het verzoek 'dus' voor de hand ligt (HR 1 juli 2014, ECLI: NL: HR: 2014: 1496).

Omdat de Hoge Raad eerder heeft aangegeven dat bij sommige vormverzuimen pas bewijsuitsluiting kan volgen indien dit verzuim bij herhaling blijkt voor te komen zodat het structurele karakter daarvan vaststaat en de verantwoordelijke autoriteiten zich onvoldoende hebben ingespannen herhaling te voorkomen, zal de nieuwe jurisprudentie van de Hoge Raad tot gevolg hebben dat deze verzuimen wel nooit in een uitspraak zullen worden vastgesteld, tenzij de lagere rechtspraak een andere weg inslaat dan de Hoge Raad in zijn uitspraken voorstaat (HR 19 februari 2013, ECLI: NL: HR: 2013: BY5322).

Advocaat niet bij politieverhoor

Anders dan in veel omringende landen is in Nederland nog steeds niet het recht van een verdachte op rechtsbijstand van een advocaat tijdens het politieverhoor wettelijk erkend. Dit

DE ROOS & PEN

ondanks ervaringen opgedaan in geruchtmakende zaken zoals bijvoorbeeld de Schiedammer Park zaak en de zaak Ina Post, waarin verdachten geheel ten onrechte tot langdurige gevangenisstraffen veroordeeld zijn op grond van bekende verklaringen die de verdachten bij een politieverhoor (onder druk) hadden afgelegd. En ook ondanks meerdere uitspraken van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens en EU regelgeving. Advocaat-Generaal Taru Spronken greep recente EHRM rechtspraak en de EU richtlijn nr. 2013/48/EU aan om in een (doorwrochte en uitvoerige) conclusie de staf te breken over de (achterlopende) Nederlandse praktijk. In zijn (volgens annotator Tom Schalken: wonderlijke en onbegrijpelijke) arrest van 1 april 2014 heeft de Hoge Raad evenwel hard op de rem getrapt. De Hoge Raad leidt uit de betreffende EU richtlijn af dat de EU regelgever aanvaardt dat sommige lidstaten 'op dit moment' nog niet kunnen voldoen aan de EU eisen. Volgens de Hoge Raad gaat het opstellen van een regeling van rechtsbijstand bij een politieverhoor (mede) gelet op beleidsmatige, organisatorische en financiële aspecten de rechtsvormende taak van de Hoge Raad te buiten. De Hoge Raad legt het probleem op het bord van de wetgever. Als een soort troost geeft de Hoge Raad nog wel aan dat de wetgever de invoering van de wettelijke regeling voortvarend ter hand dient te nemen. De Hoge Raad geeft daarbij een soort waarschuwingsschot af door te overwegen dat het 'niet uitgesloten is' dat de Hoge Raad 'te eniger tijd' een andere uitspraak doet indien de wetgever te lang talmt (HR 1 april 2014, NJ 2014, 268).

Verschoningsrecht advocaten en vertrouwen

De Rechtbank Den Haag heeft in 2012 een door een advocaat ingediend klaagschrift gegrond verklaard in een zaak waarin bij die advocaat/klager dossiers in beslag waren genomen. De advocaat zou zich volgens het OM schuldig hebben gemaakt aan oplichting van de rechtbank en valsheid in geschrift, door in een civiele procedure een schijnprocedure te voeren en ten onrechte in stukken zoals de dagvaarding en conclusies aan te geven dat de procedure gevoerd werd in naam van bepaalde personen. In de beschikking heeft de rechtbank onder meer overwogen dat een redelijk vermoeden van schuld dat een advocaat zich schuldig heeft gemaakt aan strafbare feiten, te weten oplichting van een rechtbank en valsheid in geschrift, nog niet voldoende waren om het verschoningsrecht te doorbreken. De rechtbank heeft hierbij onder meer overwogen dat de verdenking niet zodanig zou samenhangen met de kern van de werkzaamheden van de advocaat en dat dit ook niet een ontwrichtende werking heeft op het vertrouwen dat in de werkzaamheden van een advocaat moet kunnen worden gesteld in de samenleving in het algemeen en in een civiele zaak met verplichte procesvertegenwoordiging in het bijzonder. Anders dan bij een notaris behoeft een advocaat de authenticiteit van bepaalde stukken niet te verifiëren en te bevestigen. De rechtbank voert daarbij voorts aan dat van een advocaat verlangd wordt het persoonlijke en zakelijke belang van zijn cliënt te verdedigen. Dit wordt onderschreven door Advocaat-Generaal Knigge. Dit houdt volgens de Advocaat-Generaal evenwel niet in dat een advocaat opzettelijk gebruik zou mogen maken van valse bewijsstukken. In deze zaak, waarin de verdenking aanwezig was van het medeplegen van het valselijk opmaken dan wel vervalsen van een bewijsstuk en het medeplegen van een poging tot oplichting van twee rechtbanken ging het wel degelijk om strafbare feiten die werden gepleegd in het kader van civiele procedures waarin de advocaat in zijn hoedanigheid van advocaat is opgetreden zodat die strafbare feiten ten

**CRIMINAL
DEFENCE
LAWYERS**

Keizersgracht 332
1016 EZ Amsterdam

T +31 (0)20 627 5411
F +31 (0)20 622 6577

E info@deroosenpen.nl
I www.deroosenpen.nl

DE ROOS & PEN

nauwste samenhangen met de kern van de werkzaamheden van een advocaat. Naar de mening van de Advocaat-Generaal tasten dergelijke strafbare feiten wel degelijk het vertrouwen aan dat in de samenleving in een advocaat moet kunnen worden gesteld. Het toekennen van een verschoningsrecht aan advocaten is maatschappelijk gezien verantwoord te achten indien en zolang op een integere beroepsuitoefening vertrouwd kan worden en er dus niet gevreesd behoeft te worden dat advocaten hun beroepsgeheim misbruiken als dekmantel voor het plegen van strafbare feiten. In zijn uitspraak van 1 juli 2014 heeft de Hoge Raad het standpunt van zijn Advocaat-Generaal overgenomen (HR 1 juli 2014, ECLI: NL: HR: 2014: 1565).

Congres NVSA

Iedere 2 jaar houdt de NVSA in Maastricht een congres. Dit jaar is het thema 'Rechterlijke ongehoorzaamheid'. Een aantal gerenommeerde sprekers uit de rechtspraak en de wetenschap, zoals Tom Schalken, Stijn Franken en Diederik Aben, zullen ingaan op de vraag of de Hoge Raad niet te ver doorgeschoten is in zijn jurisprudentie ten aanzien van vormverzuimen en of er in de lagere rechtspraak een tendens is waar te nemen waarin te zien is dat lagere rechters bewust afwijken van jurisprudentie van de Hoge Raad. Anders dan de Hoge Raad leidt te lang stilzitten van het OM bijvoorbeeld best nog wel eens tot niet-ontvankelijkheid van het OM, en leidt onrechtmatige bewijsvergaring soms tot bewijsuitsluiting in gevallen waarin de Hoge Raad dit niet lijkt te willen. Hierbij zal ook worden stilgestaan bij de vraag of bijvoorbeeld het niet afstraffen van vormverzuimen tot onaanvaardbare consequenties voor de integriteit van de opsporing zal leiden (nadere informatie: www.nvsa.nl).

Literatuur van strafadvocaten

'De jacht op het recht' zou het motto kunnen zijn van de flamboyante Rotterdamse strafpleiter Inez Weski. Het is in ieder geval de titel van haar in september verschenen boek, waarin zij de lezer inzage geeft in de werkzaamheden van een strafadvocaat, gebaseerd op haar ervaringen in geruchtmakende strafzaken (Uitgeverij Querido).

Al wat ouder is het boek 'De Wanhoopsdaad' van de Amsterdamse strafadvocaat Sydney Smeets. Aan de hand van uitvoerig archiefonderzoek en originele Franse en Duitse rechtbankverslagen en dagboeken van Joseph Goebbels vertelt de Amsterdamse advocaat het verhaal over het leven van de zeventienjarige, illegaal in Parijs verblijvende Herschel Grynzspan. Deze heeft in november 1938 in Parijs een Duitse diplomaat neergeschoten; deze dood is door Joseph Goebbels aangegrepen om een Duitse volkswoede te ontsteken die uiteindelijk geleid heeft tot (onder meer) de 'Kristallnacht'. In deze tijd van oprukkend antisemitisme, xenofobie en extremisme een aanrader (uitgeverij Balans).

Rob Baumgardt

ZSM

Keizersgracht 332
1016 EZ Amsterdam

T +31 (0)20 627 5411
F +31 (0)20 622 6577

E info@deroosenpen.nl
I www.deroosenpen.nl

DE ROOS & PEN

In juli van dit jaar stelde Tweede Kamerlid Van Nispen van de SP kritische Kamervragen aan Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven over de ZSM-afdoening van het OM. In reactie hierop schetst Teeven een bijna utopisch plaatje van de procedure.¹ ZSM is volgens de staatssecretaris namelijk een procedure waarin het OM steeds een zorgvuldige afweging maakt om de zaak snel, slim, selectief en samenlevingsgericht af te doen. De ZSM-werkwijze respecteert de geldende regelgeving, waaronder de waarborgen voor verdachten. Er wordt maatwerk geleverd en het belang van de verdachte wordt door de raadsman gewaarborgd. De betrokkene wordt ook via een 'bijsluiter' over zijn recht op verzet geïnformeerd. De verdediging heeft in Teevens beleving ook ruim voldoende tijd om te onderzoeken of er voldoende bewijs voorhanden is. De advocaat kan hiervoor de termijn van het ophouden voor verhoor of de IVS gebruiken en in die periode wordt volgens Teeven ook alle relevante informatie aan de verdediging verstrekt. *"De advocaat heeft recht op alle benodigde informatie om zelfstandig een oordeel over de zaak te kunnen vormen en de beslissing van de officier te kunnen toetsen, zodat hij nog in staat is het inhoudelijke gesprek met de officier te voeren voordat deze een afdoeningsbeslissing neemt"*.

Het zijn antwoorden die alle kritiek op ZSM zouden moeten doen verstommen. Althans, als de werkelijkheid ook maar in de buurt zou komen van hetgeen Teeven schetst. De staatssecretaris laat namelijk na te vertellen dat in het overgrote merendeel van de gevallen überhaupt geen rechtsbijstand wordt verleend. De procedure verloopt zo snel, dat verdachten veelal uit pragmatische overwegingen (anders zitten ze immers mogelijk langer vast) afstand doen van hun recht op consultatiebijstand. Van het waarborgen van de belangen door een raadsman is in die gevallen geen sprake. Opmerkelijk in dat verband is dat Teeven beweert dat het percentage afstandsverklaringen niet zou worden gemeten, terwijl uit cijfers van de Orde van Advocaten blijkt dat dit tussen de 60 en 75% ligt.²

Voorts blijkt dat als er wel rechtsbijstand wordt verleend, een verdachte door het ontbreken van stukken vaak alsnog onmogelijk gedegen kan worden geadviseerd. Er zit immers nog een wereld van verschil tussen het 'recht op de stukken', waar Teeven over spreekt, en het ook daadwerkelijk 'krijgen van de stukken'. Niet alleen zijn veel stukken in de beginfase nog helemaal niet in procesverbaal vorm beschikbaar, zelfs als ze dat wel zijn worden ze zelden voorafgaand aan de afdoeningsbeslissing verstrekt. Bovendien, afdoeningsbeslissing worden door de officier 'zo snel mogelijk' genomen nadat alle informatie beschikbaar is gekomen en het onderzoek is afgerond. Hoewel dat voor een verdachte die vastzit (en snel naar huis wil) wenselijk is, heeft dat tot gevolg dat er helemaal geen tijd is om de verdediging in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van de stukken en de verdachte hierover te informeren en adviseren, vóórdat de beslissing wordt genomen.

Resultante van deze gang van zaken is dat veel verdachten zonder enige kennis van de procedure veelal met een strafbeschikking én een strafblad op zak het politiebureau weer verlaten. Een

---

¹ Brief 18 juli 2014, 2014Z12757

² Zie bijvoorbeeld noot 22 van Advies Commissie Innovatie Herbeziening van de rol van de raadsman in de voorfase van het strafproces.

DE ROOS & PEN

verdachte die de moeite neemt om nadien de 'bijsluiter' te lezen waar Teeven naar verwijst, zal vervolgens bovendien veelal blijken dat verzet niet meer mogelijk is. Hem is sterk aangeraden (het OM spreekt zelf van de minder dwingende variant: 'de mogelijkheid bieden om') direct te betalen. In dat verband waren de ZSM-wasstraten die het OM dit jaar op Lowlands en Decibel inrichtte tekenend. Trotst presenteerde het OM in de media de hoeveelheid (veelal drugsgerelateerde) zaken die er waren afgedaan.³ Niemand sprak over de rol van de advocatuur. Althans, het OM niet. De advocatuur zelf reageerde verbolgen. Op Twitter en in de media was de kritiek niet van de lucht. Het OM pareerde met een persbericht met de pakkende titel: 'OM waarborgt rechten verdachten bij evenementen'.⁴ Uitvoerig werd toegelicht dat het OM er echt alles aan doet om de verdachte zo goed mogelijk te informeren. En als de verdachte dan toch nog een advocaat wil "dan wordt de verdachte naar een nabijgelegen politiebureau gebracht waar de piketadvocaat, of de voorkeursadvocaat, wordt opgeroepen". En daarmee legde het direct de vinger op de zere plek. Want hoe groot schat het OM de kans dat een gedrogeerde feestganger er voor kiest om te wachten op vervoer naar het plaatselijke politiebureau te Biddinghuizen om vervolgens nog twee uur naar het plafond te zitten staren in afwachting van de dienstdoende piketadvocaat? Natuurlijk, de officieren van justitie zullen hun werk gedegen, nauwgezet, zorgvuldig en (bovenal) magistratelijk hebben uitgevoerd. Er is geen enkele reden om daar aan te twifelen. Maar het OM moet af van de misplaatste veronderstelling dat het als vervolgende instantie de juiste autoriteit is om (in de eerste en veelal laatste instantie) de rechten van verdachten te waarborgen. Op korte termijn hoeven we overigens geen significante verbetering te verwachten, Teeven wil pas in 2016 evalueren of de ZSM-aanpak goed functioneert. De focus moet volgens hem namelijk niet te veel liggen op 'aanloopp problemen' of 'kinderziekten'.⁵

Advocatenportaal

Sinds 8 september zou er een begin mee moeten zijn gemaakt: het Advocatenportaal. Een online portal waarin advocaten strafdossiers van bepaalde standaardzaken kunnen downloaden. In twee arrondissementen is hiermee reeds geëxperimenteerd en de resultaten waren overwegend positief. Met behulp van de (nieuwe) beveiligde advocatenpas konden advocaten online digitale dossiers in GPS (Geïntegreerd Processysteem Strafrecht) inzien. De Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) is ook enthousiast, maar signaleerde wel een aantal tekortkomen, met name ten aanzien van nagekomen stukken.

Digitale informatie-uitwisseling van dossiers moet volgens een van de zes pijlers in het programma Versterking Prestaties Strafrecht keten de norm worden per 2016. Het Advocatenportaal ondersteunt zo de digitalisering in het strafrecht.

---

³ <http://www.om.nl/@162995/festival-decibel-60/> en <http://www.om.nl/@163001/lowlands-2014-0/>

⁴ <http://www.om.nl/@163021/waarborgt-rechten/>

⁵ <http://www.advocatenblad.nl/site/magazine/archief/nieuws/detail/20092430.html>

Modernisering Wetboek van Strafvordering

Tijdens een congres op 19 juni jl. presenteerde minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie een ambitieus plan van negentien wetsvoorstellen ter verbetering (of zeg gerust: complete vernieuwing) van het Wetboek van Strafvordering. De minister zelf spreekt van een herijking.

Het nieuwe wetboek moet volgens de minister aan een aantal basiseisen (gaan) voldoen. Het wetboek dient een inzichtelijke beschrijving te bevatten van de procedure en het moet de taken en bevoegdheden weergeven van de verschillende organen van de strafrechtspleging, zoals de politie, het OM en de rechter. Het wetboek moet ook de positie van de verdachte en het slachtoffer beschrijven en die van andere personen zoals de getuige en de deskundige. En last but not least moet het nieuwe wetboek *“zoveel mogelijk ruimte bieden om in te spelen op nieuwe nationale en internationale ontwikkelingen.”*

De laatste eis bevat de kernredenen voor de voorgestelde wijzigingen. Volgens de minister is het huidige wetboek verouderd en bevat het overbodige bepalingen. Overkoepelende thematiek bij de voorstellen is de behoefte van de minister om het strafvorderlijke legaliteitsbeginsel in te perken opdat formele wetgeving voldoende ruimte biedt voor lagere regelgeving (zoals amvb's, ministeriele regelingen en aanwijzingen van het College van procureurs-generaal) die sneller kan inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften uit de praktijk.

De gedachte van de minister is niet onbegrijpelijk. De afgelopen jaren is gebleken dat de wetgeving de snelle technologische ontwikkelingen (in de opsporing) niet kan bijbenen. Het al jaren slepende wetsvoorstel Computercriminaliteit III is daar een treffend voorbeeld van. Ook de jurisprudentie op het gebied van de IMSI-Catcher (HR 1 juli 2014 ECLI:NL:HR:2014:1562) en Stealth SMS (HR 1 juli 2014 ECLI:NL:HR:2014:1563) toont aan dat thans al veel meer technisch mogelijk is dan de wet uitdrukkelijk benoemt, hetgeen tot discussies leidt over de toelaatbaarheid. Daar staat tegenover dat de wetsvoorstellen de zoveelste zijn in het kader van Opstelten's beleid van 'versoepeling van regelgeving' in de hoop meer 'boeven te vangen' terwijl het de vraag is of versoepeling het antwoord is. Anders gezegd, als de wetgeving de technologische ontwikkelingen niet kan bijbenen, ligt dat wellicht aan de kwaliteit van de wetgeving (of het wetgevingsapparaat), maar niet zonder meer aan (de starheid van) het legaliteitsbeginsel. Zoals Magda Bernds-Jansen (D66) terecht opmerkt (Advocatenblad augustus 2014, p.10): *“Het strafvorderlijke legaliteitsbeginsel is niet voor niets neergelegd in het eerste artikel van het Wetboek van Strafvordering. Het beginsel bewaakt de rechtszekerheid en is daarmee een belangrijk ingrediënt van de democratische rechtsstaat.”*

De tijd zal het leren welke kant de minister opgaat. Voor het einde van het jaar belooft hij met een 'Contourennota' te komen waarin hij de grote lijnen van de herzieningen aangeeft. Hierin worden de basisuitgangspunten, de hoofdlijnen van de belangrijkste wijzigingen en de samenhang tussen de wetsvoorstellen aangegeven. De wetsvoorstellen zullen vervolgens de normale consultatieprocedure volgen. De minister streeft er 'keihard en met grote kracht naar' om alle wetsvoorstellen in 2015 voor advies bij de Raad van State te hebben.

Wetsvoorstel recht op eerlijk proces

DE ROOS & PEN

Het kabinet heeft deze zomer een wetsvoorstel ingediend dat het recht op een eerlijk proces moet verankeren in de Grondwet. Rechtszoekenden kunnen na invoering niet alleen een beroep doen op internationale verdragen (zoals artikel 6 EVRM) maar ook op de Nederlandse Grondwet. Door de algemene formulering meent de wetgever dat de wijziging een meerwaarde heeft ten opzichte van verdragsbepalingen.

In artikel 17 van de Grondwet zou als het aan de wetgever ligt moeten worden toegevoegd: *“Ieder heeft recht op een eerlijk proces binnen een redelijke termijn voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter.”* Veel om het lijf heeft de wijziging derhalve niet, het heeft vooral symbolische waarde. Die moet evenwel niet worden onderschat. Hoewel veel van hetgeen in de memorie van toelichting uiteen wordt gezet bekend is en weinig vernieuwend, is het waardevol dat de wetgever het belang van het legaliteitsbeginsel (de frictie met hetgeen hierboven is gememoreerd t.a.v. de wens het Wetboek van Strafvordering te wijzigen is overigens evident), de machtenscheiding en de (klassieke) grond- en mensenrechten uiteenzet en benoemt. Ook overigens is de toelichting bij het wetsvoorstel lezenswaardig nu daarin zorgvuldig uiteen wordt gezet welke rechten (zoals ook het recht op verdediging) onderdeel uitmaken van het grondrecht. Terecht wordt in de memorie opgemerkt dat het voorstel kan bijdragen aan het vertrouwen van burgers in de rechtspraak.

Niels van der Laan

Orde ziet af van Protocol tegen “ronselpraktijken” door advocaten

In deze rubriek werd eerder (DD 2013/29) onder de titel “confraternele verhoudingen en de regels voor overname van een strafzaak” stilgestaan bij de tuchtjurisprudentie met betrekking tot de overname van een strafzaak.

In opeenvolgende uitspraken werd beslist dat het benaderen van een cliënt van een andere advocaat in beginsel niet is toegestaan zonder op voorhand met die advocaat te overleggen.

Betrof de eerste uitspraak een advocaat die aangezocht was door een derde, als snel volgde een gelijklopende uitspraak in een geval waarin de advocaat was aangezocht door de gedetineerde zelf en vervolgens een geval waarin een advocaat een terugbel verzoek plaatste bij een penitentiaire inrichting teneinde te verifiëren of de gedetineerde inderdaad zijn bijstand wenste danwel een daartoe oriënterend gesprek wenste te voeren (zie voor de laatst genoemde casus, Hof van Discipline, 10 januari 2014, LJN YA3400).

Na aanleiding van de uitspraak van de Raad van Discipline in laatstgenoemde zaak, schreven vier bestuursleden van de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) in het Advocatenblad van 29 november 2012 dat deze jurisprudentie, in het geval een advocaat wordt aangezocht door de rechtzoekende zelf, in strijd is met de belangen van rechtzoekende, het recht op vrije advocatenkeuze en de geheimhoudingsplicht

Bij het Hof van Discipline werden de in dat artikel verwoorde standpunten bij onderbouwd verweer tevergeefs gevoerd.

Keizersgracht 332
1016 EZ Amsterdam

T +31 (0)20 627 5411
F +31 (0)20 622 6577

E info@deroosenpen.nl
I www.deroosenpen.nl

DE ROOS & PEN

Wellicht ten overvloede overwoog het Hof evenwel:

“Indien en voor zover de beroepsgroep zelf nadere regels gaat stellen over het overnemen van andermans cliënten dan zal het hof daarop uiteraard acht slaan, echter in het licht van de norm van dit artikel 46.”

Deze overweging was een kennelijke vingerwijzing naar de discussie die reeds sinds mei 2011, naar aanleiding van een publicatie in het blad Mr (www.mr-online.nl) over vermeende “ronselpraktijken” werd gevoerd binnen de beroepsgroep over dit thema.

Een jaar later berichtte datzelfde blad dat de Nederlandse Orde van Advocaten het noodzakelijk achtte een landelijk protocol op te stellen dat agressieve acquisitie moest tegengaan. Een eerste concept van dit protocol zag niet alleen op de overname van strafzaken maar ook op zaken als advertenties die strafadvocaten plaatsten in bijvoorbeeld het gratis in penitentiaire inrichtingen verspreide Bonjo Bajes Bulletin.

De Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten heeft zich in het debat meermalen tegen een dergelijk protocol uitgesproken, voorzover de inhoud daarvan de belangen van rechtzoekenden zou schaden of die belangen ondergeschikt zou maken aan de confraternele verhoudingen. Tevens werd daarbij opgemerkt dat de bestaande regelgeving voldoende ruimte bood om advocaten tot de orde te roepen die die zich in het kader van de overname van strafzaken schuldig zouden maken aan “ronselen” van andermans cliënten zonder te zijn aangezocht.

Op 28 augustus jl. berichtte de Nederlandse Orde van Advocaten dat van een protocol wordt afgezien en dat het dekenberaad heeft geconcludeerd dat bestaande wet- en regelgeving inzake overnameperikelen en ronselpraktijken volstaat. Het dekenberaad besloot tot publicatie van een praktische handreiking voor strafadvocaten aan de hand van de tuchtrechtelijke jurisprudentie (www.advocatenorde.nl).

Het blijft dus bij de, door de tuchtrechter in te vullen, open norm van artikel 46 van de Advocatenwet, inhoudende dat advocaten zich dienen te onthouden van enig handelen of nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt.

Wat een behoorlijk advocaat in ieder geval niet betaamt is het ondergeschikt maken van de belangen van rechtzoekenden, het recht op vrije advocaatkeuze en de geheimhoudingsplicht aan het belang van de confraternele verhoudingen of enig eigen belang.

Bart Nooitgedagt

Keizersgracht 332
1016 EZ Amsterdam

T +31 (0)20 627 5411
F +31 (0)20 622 6577

E info@deroosenpen.nl
I www.deroosenpen.nl